

GONZO JURNALISTIKASI

Ibrohimova Aziza Tohirovna

O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsilar universiteti talabasi.

Annatsiya: Gonzo jurnalistika ob'ektiv jurnalistikaga qarama-qarshidir. Maqolada gonzo jurnalistikasi uning kelib chiqishi uslubi, tili hamda jamiyatdagi ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: *Gonzo; Hunter; eklektik; Rolling Stone; Vice Media.*

Gonzo jurnalistikasi (ingliz tilidan gonzo - "aqldan ozgan, g'ayrioddiy" jurnalistikaning birinchi shaxsda chuqur sub'ektiv bayon qilish uslubi bilan ajralib turadigan yo'nalishi, muxbir xolis kuzatuvchi sifatida ishlamaydi, lekin bevosita ishtirokchi sifatida voqealarni tasvirlab, shaxsiy tajribasidan foydalangan holda va his-tuyg'ularini ochiq ifodalaydi va shu bilan bu hodisalarning asosiy ma'nosini ta'kidlaydi. "Gonzo jurnalistika" shuningdek, iqtiboslar, kinoya, hazil, mubolag'a va hatto haqoratli so'zlardan faol foydalanish bilan ajralib turadi, bu ushbu uslubning ajralmas xususiyatidir.²⁴

Gonzo jurnalistikasi — amerikalik yozuvchi Hunter S. Tompson tomonidan ommalashtirilgan jurnalistikaning bir turi. Gonzo jurnalistikasi o'zining keskin uslubi, qo'pol tili va an'anaviy jurnalistik yozish shakllari va urf-odatlariga e'tibor bermaslik bilan ajralib turadi. Eng muhimi shundaki, jurnalistning an'anaviy xolisligi „Yangi jurnalistika“da bo'lgani kabi hikoyaning o'ziga singib ketish orqali yo'qoladi. Gonzo jurnalistikasi ommaviy madaniyat, sport, siyosiy, falsafiy va adabiy manbalardan kelib chiqib, ma'lum bir voqeaga ko'p tarmoqli nuqtai nazarni taqdim etishga harakat qiladi. Gonzo jurnalistikasi eklektik yoki noan'anaviy tarzda yaratilgan. Bu *Rolling Stone* jurnali kabi mashhur jurnallarning xususiyati bo'lib qolmoqda. Bu yangi jurnalistika va onlayn jurnalistika bilan yaxshi o'xshashliklarga ega.²⁵

Gonzo jurnalistikada o'rnatilgan qoidalar yo'q, tuzilish ixtiyoriy, ko'pincha diagrammalar mavjud emas, shakl va mazmun o'rtasida nomuvofiqlik mavjud. Unda hushyor, to'g'ri xabar va jilovsiz fantaziya bir-biri bilan chambarchas bog'langanki, haqiqatni yolg'ondan ajratish mutlaqo mumkin emas.²⁶

2000-yillarning boshlarida YouTube va raqamli jurnalistikaning dastlabki kunlarida Vice Media kabi nashrlar gonzo jurnalistika uslubida videolar yaratishni boshladi. Vice asoschisi, jurnalist Sheyn Smit ekstremal joylarga qilgan tashriflari haqida video va maqolalar chop etdi. Ushbu videolar uning Shimoliy Koreya bo'ylab ko'p kunlik targ'ibot safari, Bangkokdagi fohishaxonaga tashrifi va Darfur va Eron haqidagi xabarlarni o'z ichiga olgan. Vitse, shuningdek, hozirgi voqealarni boshdan

²⁴ *The Universal English-Russian Dictionary.* [ABBY](#), 2008

²⁵ https://uz.wikipedia.org/wiki/Jurnalistika_janrlari

²⁶ Лозовский Б. [Журналистика и средства массовой информации](#). znaniyum.com. Дата обращения: 29 ноября 2016. [Архивировано](#) 12 ноября 2016 года.

kechirayotgan odamlardan olingan hisobotlarni chop etdi, masalan, Iroq fuqarolari tomonidan Iroq urushi qo'shinlarining ko'payishi bilan bog'liq davom etayotgan tajribalari haqida 2007 yildagi nashrida.²⁷

An'anaviy jurnalistikada maqsad ko'pincha imkon qadar xolis bo'lishdir. Yozuvchi turli manbalardan faktlar va iqtiboslarni to'playdi va shular asosida o'z hikoyasini jamlaydi, kamdan-kam hollarda hisobotning bir qismi sifatida o'zlarini eslatib turadi. Ob'ektiv jurnalistikaning bunday turi asosan yozuvchidan vositachi sifatida foydalanadi, ma'lumotni manbadan o'quvchiga uzatadi.

Boshqa tomondan, gonzo jurnalistika ob'ektiv jurnalistikaga qarama-qarshidir, bu yerda yozuvchi o'zini hikoyaga kiritadi va odatda bosh qahramon rolini o'ynaydi. Ijtimoiy tanqid va satira ko'pincha gonzo hikoyalarida aks etadi. Chunki asar haqida hamma narsa yozuvchining o'z hikoyasidan kelib chiqadi.²⁸

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. The Universal English-Russian Dictionary. ABBYY, 2008.
2. https://uz.wikipedia.org/wiki/Jurnalistika_janrlari
3. Лозовский Б. Журналистика и средства массовой информации. znanium.com. Дата обращения: 29 ноября 2016. Архивировано 12 ноября 2016 года.
4. Tony Waters (2019). Rong Wongsawan's Gonzo Journey through California in 1976, A Thai Writer Looks at the Americans, Journal of the Siam Society 107(2) https://so06.tci-thaijo.org/index.php/pub_jss/article/view/2247
5. <https://www.skillshare.com/en/blog/guide-to-gonzo-journalism-what-it-is-and-how-to-do-it/>

²⁷ Tony Waters (2019). Rong Wongsawan's Gonzo Journey through California in 1976, A Thai Writer Looks at the Americans, Journal of the Siam Society 107(2) https://so06.tci-thaijo.org/index.php/pub_jss/article/view/2247

²⁸ <https://www.skillshare.com/en/blog/guide-to-gonzo-journalism-what-it-is-and-how-to-do-it/>